

Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u procesu donošenja novih
Pravila primjene nadomjesnih krivulja opterećenja

Rezultati javne rasprave provedene od 28. listopada do 14. studenoga 2016.

Zagreb, 15.11.2016.

Redni broj	Članak*	Primjedba / Prijedlog / Komentar	Naziv predstavnika zainteresirane javnosti	PRIHVAĆENO/ DJELOMIČNO PRIHVAĆENO	NIJE PRIHVAĆENO	KOMENTAR
1.	Načelne primjedbe	<p>Drugi (godišnji) obračun odstupanja provodi se sredinom tekuće kalendarske godine za prethodnu kalendarsku godinu. Prema tome će sva dodatna financijska opterećenja imati utjecaj na bilancu tekuće kalendarske godine jer je prethodna već zatvorena, što nikako nije prihvatljivo.</p> <p>Omogućiti provedbu drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja u siječnju tekuće kalendarske godine za prethodnu kalendarsku godinu, prema primjeru nekih drugih TEE. Preduvjet za ispunjenje istog je provedba očitavanja svih OMM-a s POR dva puta godišnje u 6.i 12. mjesecu.</p>	RWE Energija d.o.o.	<p>Vrijeme provedbe drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja uređeno je Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (HOPS, 5/2016), u kojem smislu nije predmet PPNKO. Dokument s obrazloženjem novih PPNKO u poglavlju 12. ukazao je na mogućnost dodatnog unaprjeđenja predloženog modela obračuna odstupanja u smislu ranije provedbe drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja i to kroz izmjene Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (PUEES). Potrebno je napomenuti kako u trenutku pisanja PUEES, koja su usvojena u svibnju 2016. godine, nije bio poznat model drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja, načela i kriteriji kojima će se rukovoditi, podaci koji će se u njemu koristiti, u kojem smislu je njegova provedba pomaknuta spram kalendarske godine na koju se odnosi, a kako bi se omogućila raspoloživost očitavanja brojila na svima OMM KK s POR. Usvajanjem modela drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja iz prijedloga PPNKO moguće je pomaknuti ranije vrijeme provedbe drugog (godišnjeg) obračuna odstupanja kroz izmjene trenutno važećih PUEES.</p>		
2.		<p>U obrazloženjima Pravila je istaknuto da cijene u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja nemaju penalizirajući karakter već se potonje nastoje približiti cijenama na veleprodajnom TEE po kojima tržišni sudionici nabavljaju EE. Molimo dodatno obrazloženje te jasnu definiciju cijene u drugom godišnjem obračunu odstupanja.</p>	RWE Energija d.o.o.	<p>Cijene u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja određuju se kako je uređeno člankom 11. Metodologije za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja (Narodne novine, br. 71/16), u kojem smislu nisu predmet PPNKO.</p>		
3.		<p>Namjena PPNKO-a je, između ostalog, i određivanje krivulje gubitaka u distribucijskom sustavu. Navedena krivulja gubitaka znatno utječe na preostalu krivulju opterećenja DS-a, naposljetku i na krivulju preuzimanja opskrbljivača. Procjena krivulje gubitaka za naredno razdoblje znatno utječe</p>	Tržišni sudionik koji je odabrao ostati anonim	<p>DJELOMIČNO PRIHVAĆENO</p> <p>Kada se analizira predmetni prijedlog potrebno je uvažiti činjenicu kako koeficijent gubitaka, odnosno gubici u DS podrazumijevaju cjelokupne gubitke u DS, dakle i tehničke i ne-tehničke. Ne-tehničke gubitke, koji u DS RH nisu zanemarivi, vrlo je složeno prognozirati. Štoviše, potonji ne ovise o vremenskim uvjetima i/ili opterećenju elemenata u DS (uobičajeno ovise o gospodarskom</p>		

Redni broj	Članak*	Primjedba / Prijedlog / Komentar	Naziv predstavnika zainteresirane javnosti	PRIHVAĆENO/ DJELOMIČNO PRIHVAĆENO	NIJE PRIHVAĆENO	KOMENTAR
		<p>na krajnja odstupanja opskrbljivača. Metodologijom izračuna prvog (mjesečnog) i drugog (godišnjeg) kliringa, raznim parametrima i procedurama, želi se što bolje procijeniti 'ponašanje' potrošnje KSK s MOR i POR, što i podržavamo. No nije jasan izračun, odnosno, prognoza koeficijenta gubitka k_{gub}, koji izravno utječe na procjenu krivulje gubitaka i preostalu krivulju opterećenja DS-a. Naime, pojašnjeno je da se koeficijent gubitka prognozira od strane ODS-a na koji HERA daje suglasnost. Mišljenja smo, da bi taj koeficijent morao odražavati kako vremenske uvjete tako i distribucijsko područje zbog različitosti konfiguracije i opterećenja mreže distribucije. Zato, predlažemo da se izračun prognoze koeficijenta gubitka ne računa na dosadašnjoj godišnjoj razini (cijelu godinu, za svaki mjesec isti koeficijent), već da bude na mjesečnoj bazi (procjena na račun ponašanja utvrđenih stvarnih koeficijenata tokom prošlih godina za svaki mjesec posebno, čime se dobiju realniji pokazatelji) i po mogućnosti ovisan o mjestu distribucije (npr. za svako distribucijsko područje poseban koeficijent). Zbog nedostupnosti podataka o kretanju koeficijenta k_{gub} kroz mjesece prošlih godina (na račun kojeg se dosad računala godišnja procjena k_{gub} za sljedeću godinu) ne možemo dati rješenje s konkretnim iznosima. Od bolje procjene k_{gub} za sljedeću godinu imaju koristi svi sudionici u elektroenergetskom sustavu.</p>		<p>stanju u pojedinoj regiji, stavovima pojedinaca, tehničkim karakteristikama mreže u slučaju kojih je lakše neovlašteno trošiti EE, itd). S druge strane, nedvojbeno je kako krivulja gubitaka utječe na preostalu krivulju opterećenja distribucijskog sustava (PKODS), a time i ostvarenje preuzimanja opskrbljivača u dijelu koji se odnosi na KK s POR. U tom smislu je neupitno zadaća ODS-a, temeljem provedenih analiza ostvarenih gubitaka u DS (što je njegova obveza iz ZTEE), vrednujući i raspoložive spoznaje o utjecajnim čimbenicima na gubitke, kako one koji su vrijedili u prošlosti tako i one prognozirane u budućnosti (struktura potrošnje i proizvodnje EE po naponskim razinama, opterećenjima u DS, značajke elemenata mreže, pogonska praksa, vremenske prilike, mjere i ciljevi usmjereni ka smanjenju gubitaka u DS i sl.), sukladno metodologiji izračuna ostvarenih gubitaka u DS, kao nepristrani oslonac TEE primijeniti sva svoja znanja i rezultate studijskih radova, u cilju što vjerodostojnije prognoze gubitaka u DS. Potonju će prognozu, koristi i za nabavu EE za pokrivanje gubitaka u DS što je njegova zakonska obveza. Usvaja se primjedba prema kojoj se koeficijent gubitaka ne računa na predloženoj godišnjoj već na mjesečnoj razini s početkom primjene od 1.1.2018.</p> <p>Dvojbeno je bi li prognoza mjesečnih koeficijenata gubitaka po distribucijskim područjima bila točnija od prognoze na razini cijelog DS. Pored toga prisutan je i problem prilagodbe postojećeg informacijskog sustava u HEP ODS-u u kojem smislu nije moguće očekivati primjenu od 1.1.2017.</p> <p>Kada se vrednuje odgovor na predmetnu primjedbu/prijedlog potrebno je voditi računa kako se drugim (godišnjim) obračunom odstupanja pogreške prognoze (koje nikada neće biti moguće u potpunosti izbjeći) gubitaka u DS ispravljaju. Dakle, nedvojbeno je kako prognoza gubitaka utječe na ostvarenje opskrbljivača, no potonji je utjecaj neutralan (vrijede jednaki pristup za sve opskrbljivače na TEE u RH), i ispravlja se drugim (godišnjim)</p>		

Redni broj	Članak*	Primjedba / Prijedlog / Komentar	Naziv predstavnika zainteresirane javnosti	PRIHVAĆENO/ DJELOMIČNO PRIHVAĆENO	NIJE PRIHVAĆENO	KOMENTAR
						obračunom odstupanja (dakle, nakon što se utvrde ostvareni gubici u DS), a to je veliko unaprjeđenje u postojećem modelu TEE u RH koje se uvodi predloženim PPNKO.
4.		Jasnije definirati po kojim cijenama će se obračunavati drugi kliring	Hrvatski Telekom d.d.			Cijene u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja određuju se kako je uređeno člankom 11. Metodologije za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja (Narodne novine, br. 71/16), u kojem smislu nisu predmet PPNKO.
5.		Definirati datum kad će se dogoditi poravnanje novčanih iznosa za drugi kliring.	Hrvatski Telekom d.d.			Financijsko poravnanje odstupanja uređeno je člancima 26.-28. Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (HOPS, 5/2016), u kojem smislu nije predmet PPNKO.
6.		Zbog drugog kliringa u slijedećoj računovodstvenoj godini opskrbljivač će u tekućoj godini generirati isključivo prividnu bruto profitnu marginu (stvarni će rezultati biti poznati tek u slijedećoj godini).	Hrvatski Telekom d.d.			Pogledati komentar na 1. primjedbu / prijedlog u ovom dokumentu.
7.	Članak 9.	<p>Stavak 2. – Izmjena – „Koeficijent gubitaka k_{gub-m} iskazuje se u postocima (%) i ovisan je o mjesecu i distribucijskom području gledanog mjernog mjesta.</p> <p>Stavak 3. – Nadopuna – „... objavljuje operator distribucijskog sustava na svojim internetskim stranicama, <i>na temelju izračuna prosječne vrijednosti navedenog koeficijenta u zadnje četiri godine za svaki mjesec i distribucijskog područja mjernog mjesta, najkasnije ...</i>“</p> <p>Stavak 4. – Nadopuna – „...računaju se iz: $P_{gds-o}(t) = P_{ds-o}(t) \times k_{gub-m} / 100$“</p>	Tržišni sudionik koji je odabrao ostati anonim			Pogledati komentar na 3. primjedbu / prijedlog u ovom dokumentu.
8.	Članak 10.	Stavak 2. – Nadopuna – „... vrijednosti krivulje gubitaka u distribucijskom sustavu, po intervalima i po distribucijskim područjima,...	Tržišni sudionik koji je odabrao ostati anonim			Pogledati komentar na 3. primjedbu / prijedlog u ovom dokumentu.

Redni broj	Članak*	Primjedba / Prijedlog / Komentar	Naziv predstavnika zainteresirane javnosti	PRIHVAĆENO/ DJELOMIČNO PRIHVAĆENO	NIJE PRIHVAĆENO	KOMENTAR
9.	Članak 11.	Ulazni podatak za planiranje potrošnje za kupce s mjesečnim obračunskim razdobljem su podaci po Pravilima za promjenu opskrbljivača (odnosno energetske kartice) gdje podaci nisu svedeni na kalendarsko trajanje mjeseca. Kako tu ne postoji ni podatak o broju dana između očitavanja brojila, opskrbljivač u ovom slučaju nema mogućnost svođenja potrošnje na kalendarsko trajanje mjeseca što neposredno uzrokuje grešku u planiranju. Temeljem toga opskrbljivač će zbog nemogućnosti točnog planiranja u I. kliringu platiti uravnoteženje prema cijenama s penalizirajućim faktorom dok će mu se taj iznos u II. kliringu „vratiti“ umanjen zbog drugačijih cijena (bez penalizirajućeg faktora).	Hrvatski Telekom d.d.	<p>NAČELNO PRIHVAĆENO</p> <p>Predmetni podaci propisani su u Pravilima o promjeni opskrbljivača električne energije i Pravilima za razgraničenje potrošnje i očitavanje brojila u postupku promjene opskrbljivača. U sklopu daljnjeg unaprjeđenja modela obračuna odstupanja predlaže se izmjenama i dopunama prethodno navedenih akata omogućiti opskrbljivačima pristup traženim podacima.</p>		

10.	Članak 15.	<p>Ostvarenje KK s POR temeljenim na formuli iz ovog članka osigurava se jednakost bilance HEP ODS-a ali se narušava bilanca opskrbljivača (fakturirana energija nije jednaka nabavljenoj energiji). U doba potrošnje više (niže) od planirane opskrbljivači generiraju prividno nižu (višu) bruto profitnu marginu koja se poravnava tek u sljedećoj računovodstvenoj godini. Narušavanje istinitosti i konzistentnosti finansijskih rezultata nije prihvatljivo. Predlažemo „fiksiranje“ krivulje ostvarenja KK s POR (ostvarenje jednako fakturiranom već u prvom obračunu), te poravnanje bilance ODS-a u drugom obračunu.</p>	Hrvatski Telekom d.d.	<p>NIJE PRIHVAĆENO</p> <p>Kako je navedeno u dokumentu s Obrazloženjem PPNKO u poglavlju 4. „Ciljevi i načela novih PPNKO“, predložena PPNKO rukovode se načelom kako bi nabava EE svih opskrbljivača koji EE opskrbljuju KK u DS, uključivo i nabavu HEP ODS-a na račun gubitaka u DS, trebala odgovarati krivulji opterećenja distribucijskog sustava (KODS). Postupajući na taj način, smanjuje se EE potrebna za pokrivanje razlike između stvarno isporučene ili preuzete EE i ugovorenih količina EE sudionika na TEE, to jest energija uravnoteženja. Nabava EE koja odgovara „ostvarenju preuzimanja opskrbljivača“ kako ga uređuju PPNKO vjerodostojniji je odraz ostvarene potrošnje na predmetnim OMM opskrbljivača nego li je EE koju sukladno Općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom (Narodne novine, br. 85/15) opskrbljivač fakturira svojim KK. Stoga je cilj predloženih PPNKO poticati opskrbljivača da svoju nabavu EE provodi sukladno „ostvarenju preuzimanja opskrbljivača“ kako ga uređuju PPNKO. Ukoliko se ne izmjene prethodno spomenuti Opći uvjeti, potonje dovodi do razlike između nabave i fakturiranja za opskrbljivače KK s POR. No, kako je navedeno u poglavlju 12. Obrazloženja PPNKO, rješenje navedenog potrebno je „usmjeriti“ na promjenu načina utvrđivanja „predviđene mjesečne potrošnje“ u Općim uvjetima. „Fiksiranje“ krivulje ostvarenja KK s POR (ostvarenje jednako fakturiranom već u prvom obračunu), kako se ovdje predlaže, narušilo bi bilancu DS u prvom (mjesečnom) obračunu odstupanja. Kako ne bi plaćali za odstupanja, opskrbljivači svoju kupoprodaju EE nastoje čim više približiti „ostvarenju preuzimanja opskrbljivača“ kako ga definiraju PPNKO. Stoga, kada u PPNKO bilanca DS ne bi bila zadovoljena, zbroj ostvarenja tržišnih sudionika ne bi odgovarao KODS, opskrbljivači bi bili motivirani nabavljati EE koja ne odgovara KODS, a razliku bi u obliku „energije uravnoteženja“ pokrивao HOPS. Dakle, potencijalno bi mogla narasti potreba za rezervama snage i energijom uravnoteženja što nikako ne smije biti ozakonjeno na TEE u RH.</p>
-----	------------	--	-----------------------	---

Redni broj	Članak*	Primjedba / Prijedlog / Komentar	Naziv predstavnika zainteresirane javnosti	PRIHVAĆENO/ DJELOMIČNO PRIHVAĆENO	NIJE PRIHVAĆENO	KOMENTAR
11.	Članak 24.	Predlažemo da se obračun (bilo negativni, bilo pozitivni) za KK s POR u 2. kliringu linearno raspodijeli na mjesece predmetnog polugodišta. Zaračunavanje obračunske razlike nakon proteka obračunskog perioda zanemaruje sezonalnost veleprodajne cijene električne energije.	Hrvatski Telekom d.d.	<p>NAČELNO PRIHVAĆENO</p> <p>Jedno od načela PPNKO (članak 2.) jest: “mesečno ostvarenje člana bilančne grupe, u dijelu koji se odnosi na obračunska mjerna mjesta krajnjih kupaca priključenih na distribucijski sustav, u drugom (godišnjem) obračunu odstupanja mora biti jednako fakturiranim količinama električne energije krajnjim kupcima na predmetnim obračunskim mjernim mjestima, u predmetnom kalendarskom mjesecu”.</p> <p>Ukoliko bi se usvojio navedeni prijedlog s javne rasprave potonje načelo ne bi vrijedilo. Ostaje dvojba je li opskrbljivačima bitnije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • načelo iz prijedloga PPNKO, ili im je bitnije, • navedeno načelo (koje je predloženo u javnoj raspravi od strane jednog opskrbljivača) prema kojem se cjelokupna potrošnja EE na OMM (dakle, ne samo kako je predloženo „razlika po obračunu“) raspodjeljuje na vremensko razdoblje u kojem je nastala čime se vjerodostojnije utvrđuju: mjesečna potrošnja na OMM KK s POR, odnosno gubici u DS. <p>Činjenica jest kako bi usvajanje navedenog prijedloga HEP ODS-u bilo prihvatljivo u smislu vjerodostojnog utvrđivanja mjesečnih gubitaka u DS.</p> <p>Ovaj prijedlog predlaže se uzeti u obzir u sklopu daljnjeg unaprjeđenja modela obračuna odstupanja što podrazumijeva izmjene i dopune relevantnih akata.</p>		

* članci na koje nije bilo primjedbi i prijedloga nisu prikazani

Napomena:

U postupku savjetovanja sa zainteresiranom javnošću zaprimljene su i primjedbe građanina g. Petra Krizmanića. Predmetne primjedbe nisu prikazane u ovom dokumentu obzirom da se ne odnose na sadržaj predloženih Pravila.

Kratice

U ovom dokumentu koriste se sljedeće kratice:

Kratika	Značenje
BG	bilančna grupa
ČBG	član bilančne grupe
DS	Distribucijski sustav
EE	Električna energija
HEP ODS	HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o.
HERA	Hrvatska energetska regulatorna agencija
KK	Krajnji kupac
KODS	Krivulja opterećenja distribucijskog sustava
KSK	Karakteristična skupina kupaca
MOR	mjesečno obračunsko razdoblje
MPEES	Mrežna pravila elektroenergetskog sustava
MPDS	Mrežna pravila distribucijskog sustava
NKO	Nadomjesna krivulja opterećenja
ODS	Operator distribucijskog sustava
OUKMOEE	Opći uvjeti za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom
PKODS	Preostala krivulja opterećenja distribucijskog sustava
PMP	Pravila o mjernim podacima
POR	polugodišnje obračunsko razdoblje
POTEE	Pravila organiziranja tržišta električne energije
PPNKO	Pravila primjene nadomjesnih krivulja opterećenja (u ovom dokumentu: Pravila) nova PPNKO – predmet ovog dokumenta stara PPNKO – važeća do 1.1.2017.
PPOEE	Pravila o promjeni opskrbljivača električnom energijom
PS	Prijenosni sustav
PUEES	Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava
TEE	Tržište električne energije
ZTEE	Zakon o tržištu električne energije